

8 Sept •

Alma v morju spominov

Lutkovno gledališče Maribor: [Alma](#), foto: Boštjan Lah

Avtorica kritike: Maša Jazbec

Zapis je bil izvorno objavljen na platformi ECPCP.

Med predstave tekmovalnega programa 12. Bienala lutkovnih ustvarjalcev Slovenije se je uvrstila tudi *Alma* (*Popotne skice gospodične A.*), ki je

Ko kliknete možnost "Sprejmi vse", namestimo vse te kategorije piškotkov. Nujni in izvedbeni piškotki so vedno omogočeni. Če želite samostojno nastaviti piškotke, klikni možnost "Nastavitve piškotkov".

[Nastavitve piškotkov](#)[Sprejmi vse](#)

gledališču Maribor (v uprizoritvi tudi režiserka in avtorica likovne podobe in koncepta), ter Vesne Vončina, hišne igralka in animatorke (v uprizoritvi tudi avtorica koncepta).

Slednja na začetku z redkimi gibi in strnjenimi opisi dogodkov in občutij iz otroštva popelje v izseke iz življenja in spominov odrasle Alme Karlin (ta v uprizoritvi ni neposredno poimenovana), velike popotnice iz časov Avstro-ogrskega kraljestva, ki se je po smrti svojega očeta odpravila na pot okoli sveta z željo po pisanju.

S stropa visi v poltemi skrit kovinski obod, na katerega je privezanih enajst predmetov v podobi lampijonov. Izmenično se bodo tekom uprizoritve prižigali po vrstnem redu obujenih spominov – od prvega do enajstega spomina, pri čemer je vsak spomin (lampijon) upodobljen z glavno temo, ki ga predstavlja. Prvi spomin se vrača na ladjo Bologna, kjer se popotnica sooči s kopico različnih ljudi z različnimi karakterji in medosebnimi odnosi. Med potjo posadka s potniki prestane veliko neurje in čeprav občutenja ob tem niso najprijetnejša, se po besedah glavnega lika to izkaže za enega lepših spominov osemletnega popotovanja po svetu. Drugi spomin vodi v Peru, kjer so ljudstva drugačna od evropskih skupnosti. Po ulicah se sprehajajo vrači, ki marsikoga uročijo s peklenkim urokom. Tretji spomin odpelje v Panamo, kjer ima popotnica možnost, da prejme močno učinkovit ljubezenski napoj, a ga odkloni. Četrty, kratek spomin, je plovba mimo otoka Palo Seco, ki ga naseljujejo gobavi ljudje, možje, žene in otroci brez nasmeha na obrazu, živi, a hkrati mrtvi. Peti spomin pripada parniku pacifiške poštne družbe in vodi od Nikaragve do Gvatemale in Mehike in ostalih dežel Južne in Srednje Amerike. Popotnico ob vsakokratnem izkrcanju s parnika pričakajo različni prizori z raznoraznimi ljudmi in kraji, presunljivi in dih jemajoči. Šesti spomin vodi v Severno Ameriko, natančneje v San Francisco, obljubljeno deželo Zveznih držav Amerike, kjer se sanje o čudovitem, bogatem življenju razblinijo v zavedanje, da pohlep po denarju pomeni zgolj eno – laž. Hawaiiem pripada sedmi spomin, kjer se popotnica sooči s svojimi strahovi ob izgubi kovčka in ukradene torbice, z osamljenostjo in prepuščenostjo svetu. Japonska obuja osmi spomin, ki pa ne govori neposredno o obujanju njenega spomina, saj želi prikazati različnost evropskih kultur in japonske družbe z zgodbo o mladem možu, ki je zaradi želje po znanju odšel od doma, se po sedmih letih vrnil in spoznal, da je svojo identiteto izgubil in ne pripada ne eni, ne drugi kulturi. Sledi prizor devetega spomina na Tajvanu in nezemeljskemu osrečevalcu sveta, Gospodu lju, največji ljubezni v hiši človečnosti (najverjetneje močna ljubezensko-intimna izkušnja popotnice), ki zboli in ga mora Alma zapustiti. Deseti spomin pluje do Tihomorskih otokov in se spusti v sence primitivnih vraž in verovanj tamkajšnjih ljudstev, dokler ne prispejo pisma, ki začrtajo enajsti spomin. Almina mati je zbolela in vrniti se bo morala nazaj domov. Od vzhodnih dežel preko Bližnjega Vzhoda vse do Aleksandrije, s prečkanjem številnih cest in voda, končno prispe do Benetk, od tam pa pot z vlakom do rodnega Celja.

Potovanje po morju spominov se zaključi z močno mislijo, kako lahko izkušnje in občutenja izklešejo človekovo nprav in osebnost. Ravno po tem,

se kot ženska v močno patriarhalnem svetu zoperstavljala oviram in prepotovala velik del sveta, je znana ne le slovenskemu, temveč tudi tujemu (avstrijskemu in nemškemu) občinstvu.

Uprizoritvi se s svojo epizodično strukturo (potovanje od enega do drugega spomina, pri čemer obok z enajstimi predmeti že izdaja, da bo skic oziroma epizod ravno v tolikšnem številu), z izredno počasnim ritmom, ki ga ne prekinejo nepričakovana dogajanja ali dejanja (dramaturginja in lektorica Metka Damjan), z rahločutnim in celostno pretirano mračnim lučnim oblikovanjem (Miljenko Knezoci) znani in opevani duh Alme M. Karlin izmuzne. Skice oziroma epizode sicer vsaka zase predstavljajo raznolikost svetov, ki jih je popotnica v svojem dolgoletnem potovanju obiskala, preizkusila in občutila. Vončina pri tem prikazovanju različnih spominov uporablja na pogled krhek, a trpežen material – vse mogoče papirnate oblike (pisma, časopisi, papirnati kolaži, škatlice za vžigalice, lepenke, makete, zgibanke, starinski kovček iz trde lepenke), ki lepo zaokrožijo misel na Karlinino pisateljsko žilico in strast. Scenske elemente uporablja mestoma kot lutke, mestoma kot zastor za uprizarjanje prizorov senčnega gledališča.

Kljub scenski povezanosti in enotnosti uporabljeni predmeti animatorsko niso do potankosti izrabljeni ali vsaj ne do te mere, kot to izpričujejo. Ritem pripovedi je ustaljeno miren, prav tako igralkina prisotnost in igra, brez večjih izstopov, kar sami pripovedi ne doda presežne vrednosti, saj lahko izgubi pozornost gledalca in gledalke. Z zaključno mislijo sleherni izstopi iz linearne epizodičnosti do te mere, da popotnim skicam prikima in potrdi, da so izkušnje tiste, zaradi katerih smo, kar smo. Uprizoritev, ki je vsekakor doprinos programa Lutkovnega gledališča Maribor, a ji manjka nekaj ščepcev iskrivosti, žara, navdušenja in gorečnosti.

Kritika

Maša Jazbec

◀ Kaj je človek? Zatišje med dvema
homohardiraniema

Ni ji bila lahka zemlja ▶

Ko kliknete možnost "Sprejmi vse", namestimo vse te kategorije piškotkov. Nujni in izvedbeni piškotki so vedno omogočeni. Če želite samostojno nastaviti piškotke, klikni možnost "Nastavitve piškotkov".

Spletno platformo *Lutka* razvija Društvo slovenskih
lutkovnih umetnikov in prijateljev lutk – UNIMA
Slovenija, s finančno podporo Ministrstva za kulturo
RS

UNIMA Slovenija

Krekov trg 2, 1000 Ljubljana

Search

Ko kliknete možnost "Sprejmi vse", namestimo vse te kategorije piškotkov. Nujni in izvedbeni piškotki so vedno omogočeni. Če želite samostojno nastaviti piškotke, klikni možnost "Nastavitve piškotkov".